

Sept. 1950

A black and white sketch depicting a group of approximately ten people standing in a line, facing forward. They are dressed in simple, long-sleeved robes or tunics. The scene is chaotic, with numerous dark, irregular shapes falling from the top of the frame, suggesting a shower of debris or objects. In the foreground, there are several large, dark, rectangular blocks or pieces of debris. The overall style is expressive and sketchy, with heavy black lines and cross-hatching for shading. The background is filled with more falling objects and debris, creating a sense of a violent or destructive event.

UR DIKTSAMLINGEN "GOBELÄNG"
AV NINI FLÖDQVIST

Vad har hänt?

Vad har hänt under femårsperioden 1945—1950? Åtskilligt! 1945 — hoppades vi då — skulle bli det andra världskrigets, för att inte säga k r i g e t s, slutår. Aldrig mera krig!

Ofta gäckas mänskliga förhoppningar! Några månader efter den tyska kapitulationen fällde USA atombomber över Hiroshima och Nagasaki, fast japanerna ändå tvungits vika för övermakten. Detta var ej ett fredens förebud. Ville USA försöka fastslå sitt herravälde i världen? Eller var det fruktan för andra folks större möjligheter till framåtskridande? Och skulle det rustas, så att dollarkungarna finge öka sina omätliga förtjänster?

Några år har gått. År under vilka både fredens och krigets krafter arbetat. Så utbröt kriget i somras. Det blev i Korea. Korea hade genom de f. d. allierade förhoppning om att bli ett fritt land. Rysarna höllo sitt löfte, befriade Nord-Korea och drogo sig tillbaka. USA valde en annan utväg och tillsatte en marionettregering i Syd-Korea under amerikansk överhöghet med den amerikansksinnade Syngman Rhee i spetsen. Vilka fakta föreligga nu om kriget i Korea? Man vet att Syngman Rhee för mer än ett halvår sedan ville anfalla Nord-Korea med amerikansk hjälp, men fick till svar av sina beskyddare, att det ännu var för tidigt för dem. Att koreanska folket ville bli ett enat och självständigt folk liksom andra, men genom fredlig uppgörelse, därom vittnar den nordkoreanske, d. v. s. koreanska republikens president, Kim Ir Sens, upprop i radio den 26 juni detta år

till hela det koreanska folket. Det är icke heller obekant att handlingar med avsikt att vilja överläta sitt land till främmande makt för främjande av denna makts intressen allmänt anses brottsliga. Syngman Rhee, som ansåg sig kunna erövra Nord-Koreas huvudstad på tre dagar åt USA erhöi i juni detta år Amerikas samtycke med löfte om bistånd. Det vore otänkbart, att Nord-Korea, som efter vad det visat sig, hade Syd-Koreas egentliga befolkning på sin sida, skulle varit okunnigt om detta anfall, som hotade och d ä r f ö r rustade Nord-Korea så gott sig göra lät. Ett fotografi med Amerikas ombud Foster Dulles som inspekterade Syd-Koreas trupper och marionetter kan svårigen ha varit en fantasibild. Att redan nu i minsta detalj känna till förloppet av krigsutbrottet allt under pressens och propagandans häftiga störtskurar är omöjligt. Vad som kan begäras av var och en är likväl att — om vi fatta ståndpunkt — göra det ärligt och inte medvetet förbise fakta.

Ännu ett! Genom sin grymma och ovederhäftiga självhävdelse hjälper USA mot sin vilja både Nord-Korea och alla folk, som ännu lida under andra länders förtryck, att få sin rätt till självständighet. USA bidrar också genom sina orimliga beskyllningar mot Sovjetunionen och även Kina att öppna ögonen hos den övriga världen att Sovjet och Kina varken äro små stater eller utan betydelse och förtjänster. Det kanske vore klokt för litet var att i tid begrunda, om det inte vore bäst att slippa bli ett nytt »Syd-Korea».

ELISABETH TAMM

Dansk röst om Korea

Detta sade Elin Appel, borgerlig venstre, i danska folketinget om Koreakriget:

»Det är så vitt vi kan se ingen risk för att vår neutralitet blir angripen eller att något annat Apaktsland blir angripet. Därför finns det ingen anledning att bli hysterisk. Sådant som vi gör här

kan endast befordra ångesten och därmed faran för krig.»

I gamla dagar förde man krig i religionens namn. Nu har man funnit FN-klichén. Det är enligt min mening bara en fana man hänger över frågan. Men det kan inte vara en FN-uppgift att blanda sig i krig som part. Var är då medlaren? Därför menar jag, att det vi har gjort i sommar, nämligen tagit ställning i denna strid, inte är positiv utrikespolitik. Vi har sänt hjälp till Syd-Korea. Jag hade föredragit att vi också sänt hjälp till Nord-Korea.

Barrikaden valde oss

Vid Stockholmsavdelningens årsmöte i maj företogs val av ny styrelse, varvid bl. a. den kända konstnärinnan Siri Derkert, målaren Johanne Ramm och skulptrisen Ninnan Santesson invaldes.

Avdelningens ordförande under 36 år, dr Ada Nilsson som trätt tillbaka på grund av hälsoskäl, liksom avdelningens sekreterare under 24 år, red. Carin Hermelin blev föremål för hjärtliga hyllningar.

Till dr Nilsson som valdes till avdelningens hedersordförande överlämnades en reseradio, en check för blommor under hösten och vintern samt handskrivna hälsningar från över hundralet medlemmar. Till Carin Hermelin överlämnades en oljemålning av Siri Derkert.

R o d n y Ö h m a n, vice ordf. i både den gamla och nya styrelsen, tackade de avgående styrelseledamöterna. Vi återger ur hennes tal några av de avsnitt som riktades till Ada Nilsson.

ADA NILSSON är en bärare av liberalismens bästa traditioner. Tanke- och tryckfrihet, forskningens frihet, kvinnornas likaberättigande både politiskt, kulturellt och ekonomiskt, tanken om att göra kulturens skatter tillgängliga för alla — detta var självklara ting för Ada Nilsson och de liberala kvinno-kretsar där hon sedan första världskriget spelat en ledande roll. Utan detta kunde inte samhället utvecklas, det var odiskutabelt.

Vad som däremot kunde diskuteras var frågan om på vilket sätt samhällets fortsatta demokratisering kunde åvägbringas. Hur skulle alla människorna få åtminstone ett minimum av ekonomisk trygghet, hur skulle kvinnorna vinna reellt inflytande över statens ledning, hur skulle bokstavslärdomen kunna ersättas av verklig insikt om livets realiteter, vad kunde göras för att samhället i praktisk handling skulle erkänna sitt ansvar för familjernas och i synnerhet de ensamstående mödrarnas villkor?

Vad kunde kvinnorna själva göra utifrån de förutsättningar deras egen politiska mognad och kvinnorörelsens utveckling erbjöd? Hur kunde de bidra till fred i världen och tryggheten av ett system av samarbete mellan likaberättigade stater?

Med dessa och liknande frågor har Ada Nilsson sysslat alltsedan hon år 1914 här i Stockholm tog initiativet till stiftandet av föreningen Frisinnade Kvinnor, vilken sedermera utbyggdes till Frisinnade Kvinnors Riksförbund, vars kärntrupper under ledning av den s. k. Tidevarvsfalangen år 1931 bildade Svenska Kvinnors Vänsterförbund. Under 36 år har Ada Nilsson stått bland de främsta på barrikaden, konsekvent, starkt influerad av Karl Staaf, förkroppsligande det bästa i liberalismens stora arv.

Ada Nilsson har härvid visat stor politisk insikt

och taktisk begåvning. På ett i politiken föredömligt sätt har hon, där de frisinnade kvinnornas egna krafter inte tycktes henne räcka till, sökt kontakt med olika vänsterelement som strävade åt samma håll som de själva.

Ada Nilsson anser att det för uppnåendet av det i tiden väsentliga, är nödvändigt att se bort från meningsskiljaktigheter som inte rör det grundläggande. Hon leds av tanken att även en relativt liten organisation av kvinnor som specialiserade sig på vissa grundläggande uppgifter, genom kontakter och samverkan över parti- och klassgränser kan skapa en kvinnoopinion som de maktavande tvingas ta hänsyn till.

Jag skall inte i detta sammanhang gå in på alla de praktiska resultat som kan tillskrivas Ada Nilsson och den opinion hon skapat. Hon har varit eldsjelen bakom många förbättringar, i synnerhet för mödrarna, även i fall då hon inte syns utåt.

Ada Nilsson ser inte till den yttre effekten av sina insatser utan till deras verkan. Och det är av samma skäl som hon så konsekvent för samarbetstanken ut i livet.

Hennes bok »Barrikaden valde oss» som framför allt är historien om de radikala och frisinnade kvinnor, som förblivit trogna mot liberalismens demokratiska ideal, ger många exempel på hur samverkan åstadkommits även där man — som hon uttrycker det — knappast kunde tro att någon grund för samverkan förelåg.

Då hon på 20-talet fann att »fattigdomens avskaffande» under då rådande arbetslöshet krävde samarbete med socialdemokraterna, gick hon utan tvekan i spetsen för den kärna av liberala kvinnor som

upptog samverkan med »de röda». Hon frågade inte efter den lättköpta populariteten, hon hade det format som krävdes för att sätta sig över konvens och fördomar i förut frisinade kretsar.

Allvaret i hennes samarbetstanke framgår även av kontakten med kommunisterna. Ada Nilsson som utgått ur och fostrats i borgerligt-liberala kretsar har visat en vidsynhet och ett realistiskt sinne vid bedömningen av den socialistiska arbetarstaten och kommunismen som kunde kommit väl tillpass i kanslihuset i en tid då 800 miljoner människor beträtt vägen till kommunismen.

Då den världsomspännande demokratiska kvinnorganisationen, KDV, bildades ryggade Ada Nilsson inte tillbaka för att det även fanns kommunister i denna organisation. Hon såg till realiteterna och drog konsekvensen av det faktum att här fanns en organisation, omspännande 80 miljoner kvinnor i hela världen, vars grundläggande mål sammanföll med de liberal-radikala kvinnornas bärande idéer genom 4 decennier. Hon tillhörde dem som gick i spetsen för att Svenska Kvinnors Vänsterförbund skulle ansluta sig till KDV.

Jag har särskilt uppehållit mig vid Ada Nilssons samarbetstanke av två skäl:

För det första är samverkan — utöver partipolitiska och klassmässiga gränser — vad tidens nöd framförallt fordrar. Ett tredje världskrig i atombombens tecken hotar att beröva oss frukterna av vad som hittills uppnåtts av framgångar för kvinnor och barn, för samhällets demokratisering, hotar hela mänsklighetens framtid. Endast genom samverkan över alla partiskiljande gränser, mellan alla människor av en god vilja, kan krigshotet avvärjas.

För det andra måste de yngre alltid lära av de äldre. Utvecklingen försiggår just därigenom att de yngre förstår att tillvarata det bästa av vad äldre generationer lärt.

Vi har av Ada Nilsson och Svenska Kvinnors Vänsterförbund fått ett rikt arv som det är en ära

★ ★ Ada Nilsson tackar ★ ★

För den överväldigande hyllning som vid Stockholmsavdelningens av SKV årsmöte den 2 juni 1950 kom mig till del kunde jag, hindrad av sjukdom, ej omedelbart framföra mitt ödmjuka tack. Låt mig nu i stället göra det genom »Vi kvinnor».

Jag riktar mitt tack i första hand till mina kamrater i styrelsen, förutvarande och nuvarande. Utan deras samarbetsvilja och redobogenhet att söka förstå olika synpunkter hade föreningsarbetet ej kunnat upprätthållas.

Med bortseende från Rodney Öhmans överskattande av min personliga insats tackar jag henne särskilt för hennes generösa uppskattande av den Radikala gruppens av SKV insats inom Vänsterförbundet.

Till alla och envar, ingen nämnd och ingen glömd, inom Stockholmsavdelningen som med tankar, ord och gärningar sänt mig sina hälsningar går mitt varma tack. Er hyllning har givit mig förvisning om att vårt försök till samarbete icke varit förgäves utan skall alltjämt kunna fortsätta.

ADA NILSSON

för oss att förvalta.

Om vi alla arbetar i Ada Nilssons anda kan vårt förbund bli i stånd att skapa den opinion bland kvinnorna som erfordras för att slutligen förverkliga allt det positiva som på sin tid formulerades i de frisinade kvinnornas program, men som — för att låna ett uttryck ur »Barrikaden valde oss» — ännu inte på långt när konsumerats.

Om vi som Ada Nilsson låter hjärtat tala och håller blicken öppen för tidens nöd, upprättar kontakter »där man knappt kunde tro att förutsättningar här för föreligger», om vi åstadkommer samverkan i *den omfattning som situationen i vår tid kräver*, kan Svenska Kvinnors Vänsterförbund verksamt bidra till att rädda freden.

Det är min förhoppning att Ada Nilsson som avdelningens hedersordförande skall ha hälsa att under många år ge oss den värdefulla hjälp som endast den under ett långt liv hopsamlade erfarenheten kan ge.

Kvinnodelegation till Sovjetunionen

Antifascistiska kvinnokommittén, KDV:s sektion i Sovjetunionen, har inbjudit SKV att sända en delegation på ett studiebesök till Sovjetunionen. Delegationen avreser den 1 september. Följande

personer har utsetts till deltagare: med. dr Andrea Andreen, Stockholm; fru Ida Almstedt, Gävle; fru Beda Andersson, Klinten; tulltjänsteman Maja Bolling, Göteborg; målarinnan Siri Derkert, Stockholm; fil. kand. Signe Fredholm, Stockholm; fru Agnes Karlsson, Västerås; textilarbeterskan Eva Karlsson, Halmstad; fil. kand. Anna-Lisa Kälvesten, Stockholm; metallarbeterskan Dagmar Nyman, Stockholm; fru Berta Nilsson, Luleå; skulptrisen Ninnan Santesson, Stockholm; författarinnan Gunhild Tegen, Stockholm; journalisten Rodney Ohman, Stockholm.

EN FREDSKÄMPE

Mrs Jessie Street från Sydney, Australien, har nyss besökt Sverige. Hon talade den 18 augusti vid ett offentligt möte, anordnat av SKV och Stockholms Fredskommitté. Trots den strålande sommarkvällen hade mötet samlat 300 åhörare, som frikostigt lämnade pengar till fredsarbetet och hyllade Mrs Street med entusiastiska applåder. Mrs Street talade med utomordentlig sakkännedom om skälen till att storfinanserna önskar krig hellre än fred, om Sovjetrysslands fredssträvanden i FN och om dess många försök att genomdriva en internationell kontroll över atomenergien samt om Koreakrigets uppkomst. »Den tid är snart förbi», sade hon, »då de enkla människorna i världen låter sig betraktas som kanonföda, som överskottsbe-folkning eller som en förbrukningsartikel».

Mrs Street har under hela sitt liv arbetat för samhällsreformer och främst för kvinnornas sak.

Hon var med om att grunda Föreningen för Nationernas Förbund efter det första världskriget. Nu är hon ordförande för Fredskommittén i Nya Sydwalet.

År 1938 besökte hon Sovjetunionen och valdes när hon kom hem till ordförande för Sovjet-

Australiska Sällskapet. Under det andra världskriget var hon ordförande i Australiens kommitté för läkemedelshjälp till Ryssland.

Hon blev vid den tiden medlem av arbetarpartiet eftersom hon var övertygad om att genomgripande samhällsförändringar krävdes för att få bort arbetslöshet och fattigdom och för att hela folket, både män och kvinnor skulle få trygghet. År 1945 valdes hon av regeringen till en av Australiens delegater vid FN-konferensen i San Fransisco, då FN:s charta utformades. Hon inbjöds sedan till Sovjetunionen av regeringen såsom erkänsla för hjälpverksamheten under kriget.

År 1947 och 1948 representerade Mrs Street Australien i FN:s Kvinnoråd.

1949 lämnade Mrs Street arbetarpartiet på grund av dess fientliga inställning till personer utom partiet, vilka arbetade för de mål, som angivits i parti-programmet. Under hennes frånvaro från Australien 1948 hade partistyrelsen bannlyst Sovjet-Australiska Sällskapet och andra organisationer som hon var medlem av. Hon betraktade dessa åtgärder som odemokratiska. Vid senaste parlamentsvalet deltog Mrs Street utan partianslutning.

»Jag hyser alltså ett levande intresse för kvinnornas ställning i samhället», säger Mrs Street. »Det är min övertygelse att kvinnornas fulla deltagande i samhällslivet är en nödvändig förutsättning för framsteg och fred. Jag är ordförande för den kommitté, som sammanhåller den australiska kvinnorörelsen. I år har jag ägnat all min tid åt fredsrorelsen eftersom jag anser att fredsarbetet är livsviktigt just nu. Vad gagnar det oss att kvinnornas ställning blir bättre, att löner blir högre, att välståndet växer om vi skall söndersmulas av atombomber! Freden är allas sak. Under kriget frågade vi inte efter vem eller vad en människa var, vi frågade bara vad en var ville göra för att vinna kriget. Nu borde vi fråga var och en: Vad är du beredd att göra för att vinna freden? Jag för min del vill samarbeta med varje människa för det målet.»

Mrs Street samman med ordförandena i SKV och svenska fredskommittén, dr. Andrea Andreen och fil. lic. Eva Palmær.

Den lilla flickan och duvan

En vacker saga
av PIERRE GANARRA

★ DET VAR EN GÅNG en liten flicka som låg och sov och en mänstråle som var ute och promenerade på landet.

Det var mycket sent på kvällen, vid den tiden när det är tyst på vägarna. Man hör inte längre hjulgnissel från vagnarna som kör hem hö eller säd eller druvor. Inga lastbilar eller bilar hörs längre.

På torget i byn hör man inte längre hur kvinnorna pratar medan de fyller sina vattenämbar vid springbrunnen. Springbrunnen står där alldeles ensam under lindarna. Vattnet rinner sakta ned i brunnskaret och berättar historier, som ingen förstår.

Mänstrålen gick genom trädgården, smekte jordgubbarna, de gröna börnorna och de små ärtorna.

— God afton, god afton Mänstråle, sa de små ärtorna och blåste upp sina gröna baljor. Vart ska du gå?

— Vart ska du gå, Mänstråle? frågade de gröna börnorna och sträckte sig nyfiket på sina störrar.

— Gör inget buller, sa en gammal vattenkanna som stod glömd bredvid morötterna, gör inget buller!

— Den Lilla Flickan sover, viskade jordgubbarna med sin lilla söta röst.

Då smekte mänstrålen husväggen och smög sig genom gardinerna för att titta på den Lilla Flickan.

— Hon sover, hon sover, den Lilla Flickan sover, viskade smultronen allttjämt. Och alla blommor i trädgården började vagga och sjunga en sång som de hittade på efter hand och som handlade om en liten flicka som man inte får väcka.

— Vem är den här lilla flickan? frågade mänstrålen med en mycket djup röst, en röst som inte gör något buller alls, en sådan röst som alla mänstrålar har.

— Det är ett barn med lingult hår, svarade gardinerna. Hon bor hos sin mamma och sin mormor eftersom — — —

— Tyst, sa sängen, låt henne sova!

— Vad heter hon? frågade mänstrålen om igen.

— Hon — heter — Den Lil-la Flic-kan, svarade väggklockan. Hon — är myc-ke-t vac-ker. Hen-nes pap-pa är — död i — — —

— Tyst! sa tapeten! Säg inte det ordet!

— Titta! Hon drömmer, sa mänstrålen.

— Jag — vet, jag — vet, förklarade väggklockan med sin enformiga röst, vin-den kom-mer al-la nätter och — be-rät-tar vad — den sett — — —

— Nej, nej det är inte vinden, sa gardinerna, det är geografiboken. Han kan inte sova. Därför kommer han varje natt till sängmattan och där sitter han och talar — — —

Och faktiskt såg mänstrålen att en gammal geografibok satt uppkruken på sängmattan.

★ — GOD DAG, sa mänstrålen.

— God dag, min gosse, svarade Boken och satte på sig sina glasögon. (Det var en geografibok, som hade glasögon som en gammal lärare).

— Den här lilla flickan är mycket söt, sa Strålen blygt.

— Jaha, sa Boken. Jag håller på att lära henne de fem världsdelarna. Kan du dem?

— Ja visst, sa Strålen. Det finns mångahanda på jorden.

— Ja min gosse, mångahanda: hav och land, öar och halvöar och oceaner. Kan du räkna upp dem?

— Ja, ja, skyndade sig Strålen att svara. Det finns också länder och människor — — —

— Hur många människor finns det på jorden, min gosse? frågade Boken och sköt upp glasögonen på näsan.

— Två miljarder.

— Hur mycket är en milliard?

— Tusen millioner, Herr Bok.

— Alldeles rätt. Om vi har hundra jordgubbar på en tallrik så måste vi ha tio tallrikar för att det ska bli tusen. Om vi sätter de tio tallrikarna på ett bord så måste vi ha tusen sådana bord för att det ska bli en million. Förstår du?

— Ja, Herr Bok.

— Vad odlar man på jorden då?

— Jaa, säd och potatis, ris och majs, bönor, kål, ärtor — — —

— Inte illa, brummade geografiboken, du tycks kunna dina saker — — —

Mänstrålen suckade och man hörde hur han viskade: Det finns människor som inte har ris eller majs, det finns barn som varken har ärtor eller jordgubbar — — —

— Hm, det är beklagligt, sa Boken, det finns ändå jord nog för alla. Om man bara ville — — —

— Hur är det fatt med den lilla? frågade Mänstrålen. Hon är orolig. Vad drömmer hon för något? Det kom ett knarr från väggklockan: Den Lil-la Flic-kan tän-ker på — sin pap-pa som — är död — i kr — — —

— Säg inte det ordet, viskade tapeten. Det är förskräckligt!

Tiotusen barn driva vilda ...

*I tidernas grymma flöde
vandrade barnet sin visshets väg*

*Men skuggorna bland träden
blevo onda jägare
Svärmen av pilar
skruvade i barnets hjärta
tömde sitt heta gift —*

*Stum mot muren
Uppspärrat öga:
dunkla gestalter
i blodig dimma
höga rop
röda och blå som adror och muskler
Jägarna, jättarna
hugga och krossa
Högre, närmare
tränga de krossades rop*

*Ur bakhållet skräcken
För ögat sjudubblad fasa*

*Hem!
Blodbestänkt
med flygande hår
flyr mot sin visshets hem ...*

*Hemma?
Marken sårig*

*röken tom
dimman dryper
sotig från brutna skelett
I barnets vita ansikte
brinner ögat —
Flämtande
vit och stel föds sorgens gudbarn
Vänder sig
stum
hamrar med slutna händer
sin sorg mot jorden*

*Vänder sig
vit
och går ...*

*På morgonen
gråter barnet sin hunger
vid foten av trädet
som blommar över dess huvud
och fåglar ropa —*

*Vandra
vandra vidare
bland händer utan famn!*

*Världen dånade hest genom rymden
Men trädets blommor regnade
ned över barnets huvud
Och alla vägar runno bort
i tidernas flöde ...*

★ DÅ GLED NATTENS VIND in mellan gardi-
nerna och kom mitt in i rummet.

— Jag ska säga er vad som hände, viskade Natt-
vinden. Det var en åskkväll. Vädret var mycket vac-
kert och det var fullt med stjärnor på himlen.
Men åskan dånade i alla fall. Han kom längs vägen
och floden. Det var svarta fåglar, gamar. De kom
närmare, de sänkte sig. Då tog det eld i floden. Det
blev ljust som på dagen, men det var inte solsken.
Åskan rullade över staden. Husens fönster blev röda.
Röda av eld, förstår ni. — Husen blev söndersmulade.
Husen och trädgårdarna och sädesfälten — — —

— Glyciner, rosor, penséer, geranium, mumlade
Månstrålen.

— Och böckerna också, alla böckerna, läseböcker-
na och räkneböckerna och sagoböckerna och historie-
böckerna, sa Geografiboken.

— Och barnen också, sa Vinden. Barnen och deras
mammor. Jag hörde deras skri och gråt. De gamla
sprang som myror på vägarna för att komma undan
elden från gamarna. Och fäder och bröder också.
— Det var kriget — — —

— Säg inte det ordet. Det är förskräckligt! viska-
de tapeten.

— Det är förskräckligt, förskräckligt! upprepade
blommorna i trädgården.

Just då vaknade den Lilla Flickan. Alla slutade

att tala. Boken la ihop sig försiktigt. Vinden höll
andan och Månstrålen släckte sitt ljus.

Den Lilla Flickan sträckte på sig, gäspade lite och
gned sig i ögonen. Hon suckade. Hon rörde på läp-
parna.

— Jag skulle vilja fara bort, sa hon, till ett un-
derbart land, till ett sagoland där det inte finns nå-
gra gamar, där husen är vackra, där det alltid finns
blommor i trädgårdarna — — —

— Penséer, syrener, krasse, hyacinter, gullvivor,
nejlikor — viskade tapeten.

— Hon skulle vilja fara bort, sa Vinden och blåste
upp sina genomskinliga armar. Men jag kan inte
bära henne — — —

— Jag kan inte bära henne, sa Månstrålen. Jag
är alldeles för lätt, jag är lättare än spetstyg.

— Vi kan inte bära henne, sa blommorna i träd-
gården. Vi har rötter — — —

— Vi har också rötter, sa smultronen och de gröna
ärterna.

— Vi måste hitta på något, sa Geografiboken och
kliade sig på näsan. Ni som kan röra er får ge er
ut. — Jag har en idé. En fågel. Sök reda på en fågel
åt henne. Medan ni söker efter fågeln ska jag söka
efter ett bra land. Och när ni har funnit fågeln och
jag har funnit landet ska vi säga åt fågeln att bära
henne dit.

Forts. i nästa n:r.

”När vi är i fängelse är då någon av er fri?”

I början av juni sände SKV en protestskrivelse till President Truman med anledning av fängelse-domarna mot den berömde författaren Howard Fast och en rad andra framstående personligheter i Amerika. Här nedan följer Howard Fast uttalande innan han gick in i fängelse.

»Det börjar bli en vanlig sak i dessa dagar att hederliga och oskyldiga människor i Amerika dömas till fängelse; en politisk fånge är inte längre en enstaka företeelse utan snarare ett uttryck för denna tid, för det kalla krigets terror, för det faktum att vårt fria och vackra land håller på att bli en polisstat. Och de värden med vilka vi växte upp, vårt demokratiska förflutnas traditioner och rättigheter, byts ut mot angivarens etiska normer. Domstolarna tjänar öppet och utan blygsel fascismen och själva ordet »rättvisa» har en ihålig klang i Amerika av i dag.

Så går jag i fängelse, icke ensam utan tillsammans med tjugoen andra; och det som »inte kunde hända här» har hänt här. Om dessa andra vill jag berätta för er, för jag har lärt känna dem väl under de år som gått och jag har funnit att de alltid hållit måttet. De är bland Amerikas bästa, och deras brott — gemensamt för dem alla — är att de fasthöll vid sitt lands grundlag. Låt ingenting förvirra detta för det var deras hela och enda brott och de straffas för en handling av hög och ren fosterlandskärlek.

Vi vägrade att lyda den oamerikanska kommittén, denna ynkliga grupp av män med fascistmentalitet, nyligen ledd av den för stöld dömd J. Parnell Thomas. Vi tio från Hollywood skall avtjäna ett år i fängelse för att vi vägrat redogöra för vår politiska övertygelse inför den oamerikanska kommittén, men djupare sett har några straffats för att de skapat sanna och demokratiska filmer och en för att han kämpat för negrernas rättigheter.

Elva av oss utgör ledningen för den antifascistiska flyktingkommittén. Den oamerikanska kommittén krävde att vi skulle till dem överlämna namnen på de spanska republikaner vi hjälpt så att vi skulle bli meddelaktiga i Francos, den usle bödelns, mord. Och vi går i fängelse för att vi vägrade göra detta.

Är inte detta något som ni borde veta — och förkunna — och ropa ut från hustaken? Hur har det gått därhän med oss i Amerika att vi, sedan så många av våra bröder och söner dött i kampen mot fascismen, tillåtit en liten grupp av onda män att tvinga på oss fascism och göra vårt stolta namn vämjeligt för alla människor av god vilja? När det är så långt gånget kan ni då känna lugn med oss bakom galler?

frågar
HOWARD
FAST

Jag vill säga att jag är stolt över att vara i sällskap med dessa män och kvinnor och att jag aldrig varit i bättre sällskap. Ni känner mig som författare och ni vet att jag aldrig tvekat att skriva det jag ansett rätt. Åtta miljoner av mina böcker har funnit sin väg till det amerikanska folkets hjärtan och hem och ni vet vad jag står för och tror på. Nu ber jag er att tro mig än en gång när jag säger att det bästa och sannaste i Amerika går bakom galler med dessa män och kvinnor.»

SKV PROTESTERAR HOS ATEN-REGERINGEN

SKV och ett 10-tal av dess lokalavdelningar sände under maj månad protestskrivelser till Premiärminister Plastiras i Athen med anledning av de fruktansvärda grymheter som förövats mot fångarna i koncentrationslägret på ön Makronissos. Vår kunskap om Makronissos förmedlades genom en förnämlig representant för den grekiska motståndsrörelsen, Avra Partsalidi, som i våras under ett kort besök informerade Greklandskommittén. Några av oss har också läst den skildring av de fångnas lidanden, som skrivits ned av en bland dem, en framstående man i Grekland. Denna gripande berättelse smugglades ut och trycktes i Frankrike. Den hette »J'accuse», »Jag anklagar».

Måhända är det våra och andras protestskrivelser som lett till att koncentrationslägret på Makronissos enligt en uppgift nyligen blivit upplöst. Vi skulle vara glada över detta om det inte stått i samma tidningsnotis att nästan alla fångarna överförts till andra och mer avlägsna öar. Det grekiska folkets lidanden är inte överständna.

Den Danske KDV

I grunden er der en stor forskel på Svenska Kvinnors Vänsterförbund og den danske afdeling af Kvindernes Demokratiske Verdensforbund, det den første var en allerede bestaaende forening med love og vedtægter, der knyttedes til verdensforbundet, mens vi i Danmark oprettede en ny organisation med det formaal at danne en underafdeling af Kvindernes Demokratiske Verdensforbund. Og mens man træffer mange kendte kvindenavne i Vänsterförbundets rækker, er vi for størstedelen »ny» eller hidtil anonyme medlemmer, der har fundet arbejdet i de gamle kvindeforeninger utilstrækkeligt i tider, som dem vi lever i.

KDV, som vi til daglig kalder os, er også yngre end Vänsterförbundet. I de glade optimistiske dage straks efter befrielsen troede vi her i Danmark, at nu måtte da alle gode kræfter samlet arbejde for demokrati og fremskridt i fortsættelse af besættelsestidens modstandskamp og samarbejde, og først da spaltningen af verden i »øst» og »vest» mærkedes helt ind i de gamle kvinde- og fredsforeninger, fandt vi det nødvendigt at oprette en afdeling af KDV. Dette skete 18. nov. 1948 med skandinavisk hjælp, idet Honorine Hermelin Grønbeck og Mimi Sverdrup Lunden talte ved mødet.

Og siden da har vi haft nok at gøre. Vi søger saa vidt muligt uden gnidninger, trods hidsige angreb fra mange af de gamle kvindeorganisationer, at arbejde side om side med dem for KDV's mål, der jo, i alle fald paa papiret, også er deres. Vore medlemmer rekrutterer vi for størstedelen fra helt andre felter end de. Gennem husagitation søger vi at trænge ind til de store masser af kvinder, der lever i en verden, begrænset af hjemmets fire vægge. Vi søger at vise dem, at også uden for væggene sker der ting, der i høj grad vedkommer dem. Vort hastigt voksende medlemstal viser, vi har haft held i vore bestræbelser.

Smaa selvstændigt arbejdende grupper

Da vi nåede et par tusind medlemmer i København, fandt vi det praktiskt at decentralisere arbejdet for derved bedre at kunne tage lokale opgaver op. Vi delte medlemmerne i smaa selvstændigt arbejdende grupper efter de forskellige bydele. Der afholdes så månedlige formandsmøder, hvortil hver afdeling sender helst to delegerede. Disse beretter om afdelingens arbejde i den forløbne maaned og modtager impulser samt lidt større retningslinier for arbejdet i den kommende tid. Vi er meget glade for den ordning. I stedet for blot at afholde store møder med taler af kendte inden- og udenlandske person-

ligheder, arbejdes der nu intenst rundt omkring i byen med handgribelige og lokale opgaver.

Naturligtvis har fredsarbejdet og indsamling af underskrifter været det dominerende. Med plakater har afdelingerne demonstreret paa gaderne, mens der samledes underskrifter. Et enkelt sted kom det til et helt lille »Hyde park» møde, hvor en af vore medlemmer talte for en kreds, der havde samlet sig. Men allermest effektiv har husindsamlingen været. — Selfølgelig støtter man også de lokale fredskomiteer, som man i mange till fald selv har været med att oprette.

Men der har dog også været tid til andre aktioner som f. eks. at starte børneklubber i tæt befolkede bydele, at samle underskrifter paa et samlet krav om en »skolebus» i en fjerntliggende bydel, indsamling af tøj — samt agitation for KDV — i et velhavende kvarter, og uddeling af tøjet — samt agitation for KDV — i et fattigt kvarter. Man har ugentlige husflidsaftener, hvor der under kunstnerisk vejledning fremstilles sager, vi dels sælger gennem »Håndarbejdets Fremme», dels udlodder til fordel for vor altid slunkne kasse.

''Vi Kvinder'' utkommer i 7.500 ex.

Vi har i februar 1950 startet vort eget blad, »VI KVINDER». Genem skønne forsider, kjolemønstre, mad- og strikkeopskrifter, en enkelt novelle og en børneside søger vi lumskeligt at smugle en smule mere alvorligt stof ind hos kvinder, der maaske tidligere kun har læst de kulørte ugeblade. Det udkommer i 7.500 eksemplarer, men kan endnu ikke helt bære sig selv. Yderligere søger vi at holde forbindelsen vedlige mellem afdelingerne ved et lille dublikeret formandsblad, »KDV:isten». Her bringer vi facts om arbejdet hjemme og ude.

Vore største vanskeligheder — her ser jeg bort fra økonomien, det er saadan et sørgeligt kapitel — ligger i, at vi trods alt er forholdsvis faa virkelig aktive, kvinderne er jo for det meste stærkt bundne af arbejdet i hjemmet, og at disse faa derfor maa slide meget haardt.

Stærke kræfter søger at stemple os som kommunister, fordi vi går ind for en fredspolitik. Men vi lader os ikke slå ud af den grund. De stærke våben, man verden over bruger mod os, viser, at de har indset, vi er i stand til at omstyrte alle krigsplaner, såfremt det lykkes os at rejse jordens befolkninger til aktivitet mod krigen. Derfor virker alle perfide angreb, tvært imod hensigten, ikke nedslående, men opmuntrende på vort livsviktige arbejde.

Franska reaktionen angriper KDV:s ordförande

»Vi Kvinnors» läsarinor har ofta haft tillfälle att åtminstone glimtvis följa de franska kvinnornas kamp för freden, och flera av våra avdelningar har gästats av representanter för det franska kvinnoförbundet. Vi har gripits av deras mod och handlingskraft i fredskampen och vi ser i deras sätt att arbeta ett beundransvärt exempel. Vi vet under hur hårda förhållanden de kämpar. Den franska reaktionen som anslutit landet till Atlantpakten och ruinerar det genom oerhörda militärutgifter, fullföljer sina amerikanska herrars vilja genom hänsynslösa repressalier mot fredens förkämpar. Vi vet att Världsfredskommitténs ordförande, nobelpristagaren F. Joliot-Curie, har avlägsnats från sin post som chef för det franska atomenergiministeriet. Vi har läst om den unga Raymonde Dien som nyligen dömts till ett års fängelse för att hon lade sig över rälsen för att hindra ett tåg att avgå med krigsmaterial och franska soldater destinerade till Viet-Nam (Indokina) där de franska kolonialherrarna för krig mot folket som vill självständighet för sin republik. Många kvinnor med henne har arresterats för sin kamp mot detta smutsiga krig.

Dessa krafter i Frankrike som fruktar folkets fredsvilja, har nu även gått till direkt angrepp mot KDV:s ordförande, madame Eugénie Cotton, och riktat en helt orimlig anklagelse för landsförräderi mot denna ledande gestalt i kvinnornas världsörelse för freden.

Hon är också ordförande för Franska kvinnoförbundet. Detta förbund utgav i våras en affisch mot kriget i Viet-Nam, den visar en mor som river sönder sin sons värningsblankett och säger: »Nej du skall inte låta värva dig! Vi är ansvariga för våra söner. För att inte behöva sörja dem, döda eller stympade, kräv arbete för dem i Frankrike! Kräv, med Franska kvinnoförbundet, expeditionskårens återdragande och slut på kriget i Viet-Nam!»

Tusentals franska mödrar sörjer i dag söner som stupat i Viet-Nam, inte för Frankrikes intressen som reaktionen säger dem, utan för de trusters och bankers intressen som vill fortsätta att berika sig på Viet-Nams rika råvarutillgångar. Affischen var född ur den protest som Frankrikes kvinnor reser mot detta orättfärdiga krig, och ur medvetandet om att kampen mot kriget i Viet-Nam är en del av kampen mot det världskrig som storfinansen och dess medhjälpare förbereder.

Såsom ordf. för Franska kvinnoförbundet är nu madame Cotton anklagad för att ha »provocerat till demoralisering av armén och nationen, i syfte att skada försvaret».

Det är en oerhörd anklagelse mot en kvinna som ställt hela sin vetenskapliga auktoritet och alla sina krafter i fredens tjänst. I hennes person har reaktionen angripit de franska kvinnornas miljöförbund och hela vårt KDV. Kring madame Cotton sluter nu

de fredsölskande kvinnorna över hela världen upp och protesterar hos de franska myndigheterna mot denna nedriga anklagelse. Madame Cotton själv mottar tusentals brev från världens alla hörn där kvinnorna betygar henne sin vilja att försvara henne genom ökad insats i fredskampen. Hon säger själv, lugnt och övertygat, om dessa högar av brev: »Dessa brev är min domare. Deras mängd och innehåll bevisar för mig att jag har rätt.»

SKV har protesterat mot angreppet mot madame Cotton och krävt omedelbart upphävande av anklagelsen. I brevet heter det bl. a.: »De franska kvinnorna för en storartad kamp för Frankrikes och världens fred, och inspirerar genom sitt strålande exempel hela den kvinnornas världsörelse för fred för vilken madame Cotton är en av de mest älskade och respekterade representanterna . . . Alla fredsölskande kvinnor står på madame Cottons sida i hennes rättvisa kamp för rätten att försvara freden.»

Men låt oss inte glömma att tyngre än protester väger ändå i dag många nya tiotals och hundratals namnunderskrifter på Stockholmsappellen!

MARGIT LINDSTRÖM

Den "farliga" Stockholmsappellen:

Vi kräver ovillkorligt förbud mot atomvapnet, som är ett vapen för terror och för massutrotning av människor.

Vi kräver upprättandet av en sträng internationell kontroll för att säkra detta förbuds efterlevnad.

Vi anser att den regering som först använder atomvapnet, mot vilket land det än må vara, skulle begå ett brott mot mänskligheten och måste behandlas som krigsförbrytare.

Vi uppmanar alla människor av god vilja i hela världen att underteckna denna appell.

Så enkel och redig är texten till Stockholmsappellen. Har ni sett den återgiven i svenska tidningar och tidskrifter? Nej, det har ni inte. En så tydligt och klart formulerad text skulle nämligen gå mycket illa ihop med alla de fria fantasier som svenska folket blivit serverad till morgonkaffet om denna appells farlighet.

En av Stockholms aftontidningar hade en kommentar, där man bl. a. kunde läsa: »i appellen lär stå något om . . .» För en tidning som har så väl reda på hur det ser ut i hollywoodstjärnornas intimaste rum tycker man det skulle varit en smal sak att skaffa sig den riktiga ordalydelsen av Stockholmsappellen. Men nix. Då hade man måst överge egna fantasier om »appellens avsikter . . .»

Är det fair play?

CLARA-MARIA

SKV växer

FÖREDÖMLIGT ARBETE FÖR STOCKHOLMSAPPELLEN

Vårt förbund kan glädja sig åt en betydande tillväxt under de senaste månaderna. Icke mindre än 37 nya avdelningar har bildats i år och på en rad platser har interimstyrelser tillsatts som nu arbetar på att få till stånd avdelningar.

Ända tills i maj månad fanns det endast två SKV-avdelningar i Norrbotten: Luleå och Kiruna. I maj besöktes Norrbotten av Gerda Nilsson i Gävle och resultatet blev 7 nya avdelningar. Litet senare gjorde Mary Enström, Luleå, en tur ut i distriktet och kunde rapportera 5 nya avdelningar, vadan vi längst i norr nu har försänkningar på fjorton orter, däribland Boden, Arjeplog och Malmberget.

I Västerbotten bildades den första avdelningen i februari månad. Det var i Skellefteå. Sedan dess har tillkommit avdelningar i Holmsund, Obbola och Kristineberg.

I Gävleborgsdistriktet har under året bildats fem nya avdelningar och distriktet hävdar sig bra på tätplatsen.

Längst i söder fick vi i mitten av juni de första försänkningarna: avdelningar i Malmö och Lund. I Hälsingborg och Lönsboda arbetar interimkommittéer för att få till stånd avdelningar.

Fyra nya avdelningar i Stockholms län hör också till det som särskilt bör nämnas.

Men det är inte bara i fråga om utbyggnad av förbundet som arbetet visar påtagligt goda resultat. I arbetet för att samla namn under Stockholmsappellen gör våra medlemmar berömvärda insatser. Som exempel kan nämnas att från avdelningen i Sandviken har hittills inkommit listor med över 800 namnunderskrifter.

Avdelningen i Skellefteå, som endast har ett halvår på nacken, har redan redovisat 775 namn, för att nämna ett annat exempel. Brev från avdelningarna vittnar om att våra medlemmar är synnerligen aktiva i fredsarbetet och på centrala fredskommittén understryker man att mycket goda resultat i namninsamlingen kan noteras från de platser där vi har SKV-avdelningar.

BARNENS DAG I SOLNA OCH SUNDBYBERG

Den 1 juni, internationella barnens dag, anordnade avdelningarna i Solna, Sundbyberg och Nacka fester för barnen. Med bussar fördes flera hundra barn från Solna till Sundbyberg, där festligheterna hölls. Gott och väl 1,000 barn hade samlats, ett folkdanslag ledde lekarna, man drack saft och mumsade bullar och glädjen stod högt mot den ljusa junihimlen. De barnen kommer med säkerhet att i god tid nästa år göra mödrarna uppmärksamma på att 1 juni är *barnens dag*.

Från flera av de nybildade avdelningarna har framförts önskemål om att förbundet skulle tillhandahålla medlemskort. Förbundsledningen har därför gått i författning om att låta trycka sådana och de kan erhållas till ett pris av 3 öre per st.

Rekvisionerna sändes till Svenska Kvinnors Vänsterförbund, Box 18073, Stockholm 18.

MARIA MADDALENA ROSSI:

Kampen om jorden

★ **KDV:s sektion i Italien** har 1,200,000 medlemmar. Dess ordförande, en av KDV:s vice ordf., Maria Maddalena Rossi, dr i kemi och parlamentsledamot, berättar om de fattiga sydtalienska böndernas kamp:

I Syditalien råder delvis medeltida förhållanden. I böndernas ställning finns mycket, som påminner om slaveri. Det är aldrig fråga om kontrakt eller om socialhjälp eller om respekt för lagbestämmelser.

På sista tiden har massorna börjat resa sig. Sedan ett år tillbaka har bönder med hustrur och barn och husdjur dragit ut för att »vinna jord» dvs. för att bruka jordområden, som ligger i lägervall och tillhör de stora jordägarna. De vill ej äga jorden, endast få bruka den för att kunna leva. Sista året har rörelsen vuxit i Kalabrien, Sicilien, Apulien.

★ **Det nya är** att kvinnorna deltar i massa, kvinnor med mängder av barn trots den stora barnadödligheten. Vem har lärt dessa kvinnor att kämpa? Inte några organisationer, de är svaga i Syditalien. Nej, kvinnorna själva har dragit ut för att barnens elände skall upphöra.

I gryningen ser man dessa ändlösa korteger dra ut från byarna: kvinnorna först med fanor och barn, så männen, så husdjuren. Framkomna börjar de genast arbeta i jorden.

I början förlöpte dessa företag tämligen fredligt — man vände sig till statens representant sedan man börjat arbeta och bad om tillåtelse. Men på sista tiden har det ändrat sig, nu är det en verklig kamp. Polisen ger eld. Vi har en kedja av polisförbrytelser. Trots allt fortsätter ockupationen av jorden.

Svenska Open Door-gruppen

har i sommar varit värd för Open Door International's sjunde kongress som jämte sommarskola hölls i Sigtuna under tiden 24—28 juli.

Open Door International bildades för över 20 år sedan för att hävda alla kvinnors rätt till förvärvsarbete och försvara denna grundläggande mänskliga rättighet närhelst den under falska förecändningar samt av sentimentala skäl eller på grund av missriktad välvilja angripes, kunde man läsa i det programblad, som utdelades till kongressdeltagarna.

Som kongressens ordförande fungerade Anna Westergaard, Danmark, med Adele Hanwell, Belgien, som generalsekreterare. Deltagare voro anmälda — förutom från olika delar av Sverige — från Belgien, Danmark, England, Finland och Norge. Fjorton svenska kvinnosammanslutningar hade sänt representanter — däribland SKV —. Svenska Arbetsgivarreföreningen var även representerad.

Efter det högtidliga öppnandet och rapporter från olika länder om kvinnornas ställning i arbetslivet diskuterades under den vackra sommarvecka kongressen och sommarskolan varade, många för den förvärvsarbetande kvinnan viktiga problem:

Lika lön för lika arbete, Yrkesutbildning och yrkesvägledning, Frånvarofrekvensen och dess orsaker, Arbete och havandeskap, ODI och den traditionella familjepolitiken.

E. S.

Vad vill SKV?

heter ett 4-sidigt flygblad som förbundsstyrelsen gett ut, och som blir avdelningarna till god hjälp i propagandan för SKV. Flygbladet är avsett att spridas bland för fredssaken intresserade kvinnor och ger en god orientering om Kvinnornas Demokratiska Världsförbunds strävanden och dess svenska sektioners uppkomst och program.

Priset är 4 öre per st. och rekvisitioner ställes till Svenska Kvinnors Vänsterförbund, Box 18073, Stockholm 18.

LIVETS GÅNG.

»Vi kvinnor» kan tyvärr inte prisbelöna någon av våra läsare, som vi hoppats få göra. Vi har inte fått något korrekt svar till vår litterära pristävlan. Den rätta lösningen lyder så här:

1. Ur »Spillror» av Viktor Rydberg.
2. Ur »Fritjofs saga» av Esaias Tegnér.
3. Ur »Hamlet» av William Shakespeare.
4. Ur »Klockorna» av Viktor Rydberg.
5. Ur »Dödens ängel» av Johan Olof Wallin.

REDAKTIONSKOMMITTÉN

FÖR FRED – MOT KRIG!

Ralph Parker:

KOMPLOTT MOT FREDEN

En engelsk journalists anteckningar

Parker, tidigare korrespondent för Times och Svenska Dagbladet, har i denna bok samlat sina intryck från det storpolitiska spelet under det senaste årtiondet.

BÖR LÄSAS AV VARJE ÄRLIG FREDSVÄN!
5:50, inb. 8:—

Ur innehållet:

	Sid
VAD HAR HANT?	2
BARRIKADEN VALDE OSS.	3—4
EN FREDSKAMPE JESSIE STREET	5
DEN LILLA FLICKAN OCH DUVAN. SAGA	6
TIOTUSEN BARN DIKT	7
NÄR VI ÄR I FÄNGELSE HOWARD FAST	8
DEN DANSKE KDV	9
FRANSKA REAKTIONEN ANGRIPER	10
NOTISER m. m.	11

Tidningen Vi kvinnor i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen
Köpmantorget 2, Stockholm

Redaktionskommitté: Elsa Svartengren,
Valborg Svensson,

Utkommer med nio nr per år.

Prenumerationspris per år: Kr. 2: 50.

Lösnummer 35 öre (kommissionärer antagas).

Postgiro 51323, Box 18073, Stockholm 18.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.